

foto RW

MAURVANGEN 2015

Inhoud

Bestuursverslagje	Roelof Jan Veltkamp	3
Excursielijst	Anneloes ter Horst	4
Excursieverslagen		5
Vogels	Erik Dinslage	16
Libellen	Ruben Winter	17
Zweefvliegen	Ruben Winter	18
Zoogdieren	Erik Dinslage	19
Korstmossen	Anneloes ter Horst	20
Plantenlijst	Annemarie de Gier	23
Deelnemers		26

Foto's: Ruben winter (RW), Erik Dinslage (ED), Roelof Jan Veltkamp (RJV), Anneloes ter Horst (AtH)

Bij Bessvatnet (foto ED)

Bestuursverslagje

Met tien personen hebben we aan het kamp Maurvangen deelgenomen. Het kamp kende vanaf het begin van de inschrijfperiode weinig deelnemers, maar de AKC liet het kamp wél doorgaan, ook al moest zelfs de beoogde voorzitter verstek laten gaan. Gelukkig was Anneloes heel ervaren en vastbesloten om er een goed kamp van te maken, en daar kon ondergetekende nog e.e.a. aan bijdragen.

Het weer was in het begin niet zo goed: koud en de derde dag bovendien nat, maar door de vorige kampverslagen was iedereen daar wel op voorbereid. Daarna werd het weer al snel buitengewoon goed, aangename wandeltemperaturen (rond de 15°C) en droog. Mooie zonsopgangen aan de NNW-horizon en laat (zonsopgangen om vijf uur al) en ook een zeer geslaagde heldere nacht met veel vallende sterren van de Perseïdenzwerm.

Er waren drie kampeerders, de rest van de deelnemers zat in goed verwarmde en ingerichte blokhutten, die mooi verspreid stonden. Er is bij de aankomst een vuur gemaakt van overvloedig aanwezig hout uit het bos dat naar 'allemandrecht' vrij verzameld mag worden.

We hadden een kleine gezellige groep. We leerden van elkaar beken oversteken op stapstenen en we traptten (bijna) allemaal in de zonnedauwgrap. De groep hield goed rekening met elkaar: de snelle lopers hielden vaak pauze en wachtten geduldig, de langzame lopers gingen niet onnodig treuzelen en zochten thuis dan wat extra uit.

Het excursie-aanbod van Anneloes bestreek het hele gebied rond de camping en was heel divers qua

waren afwisselend, zeer zie de verslagen. plannen konden genieten grote ervaring in in het bijzonder. Bij natuurkennis aanwezig, anderen werd gedeeld. Het vogelsoorten was niet waargenomen

excursie Gjendehalsen (foto ED)

landschapstypen. De excursies goed geregeld en toegelicht, Deelnemers met alternatieve van haar ondersteuning en Noorwegen i.h.a. en dit gebied meerderen was veel die desgevraagd graag met aantal waargenomen bovenmatig veel. Het aantal plantensoorten daarentegen

was heel groot. Ruben verweende ons met zijn kennis van zweefvliegen en libellen (we zullen nooit meer 'libelles' zeggen!). Bijzonder om zo'n jeugdige deskundige in ons midden te hebben!

Als (voor-)laatste avond hebben we met vereende krachten een heerlijke maaltijd bereid en geconsumeerd in onze groepsruimte die als geste door de camping ter beschikking was gesteld (in plaats van korting op de hoge tarieven...). De maaltijdsoep, salade en de pannenkoeken smaakten heerlijk. Hoogtepunt was het schrijven van een poëtische tekst van 20 regels die een ieder onder de stimulerende leiding van Liesbeth (en de sterke 'dicht'vorm) tot een verrassend goed einde bracht. Dat gaf een krachtige vorm aan de diverse persoonlijke hoogtepunten en was bij het voorlezen een mooie vorm van terugblikken. Toen werd een verhaal verteld uit de Edda over het bezoek van de sterke Thor en de slimme Loki aan 'Jotunheimen', zoals onze streek sinds de 19^e eeuw heet. Het bestuurtje kreeg een overweldigende en dankbaar ontvangen cadeau-set. De volgende ochtend vertrok de eerste auto en die avond aten de overblijvende zes deelnemers met elkaar in het kamprestaurant.

Roelof Jan Veltkamp

Excursies

Het was voor mij de derde keer dat ik in Maurvangen een kamp had. Wordt dat saai? Nee, het blijft een fantastisch gebied en er blijft ook altijd veel nieuws te zien. Gedeeltelijk omdat natuur nu eenmaal niet statisch is, maar er waren ook twee andere oorzaken.

Het weer tijdens ons kamp was prima, maar erg fris en ook voorafgaand aan ons kamp was het lang koud geweest. Sommige planten bloeien vlak nadat de sneeuw weg is, zo hebben we bijv. veel meer bloeiende Alpenazalea gezien dan vorige keren. Ook opvallend was dat de rendieren veel lager aanwezig waren.

De andere oorzaak ligt bij de moderne navigatie-middelen: een aantal excursies hadden we vorige keren nooit goed uitgelopen, maar dankzij de kaartenapp. Van Astrid hebben we nu eindelijk kunnen lopen wat ik gepland had en dus hebben we ook andere gebiedjes kunnen zien.

Anneloes ter Horst

Lijst excursies

- 2-8 Hulderstygen
- 3-8 Øvre-Heimdalsvatnet
- 4-8 Gjendehalsen
- 5-8 Russdalen
- 6-8 Sikkildalskaret
- 7-8 Lom
- 8-8 Langs Mola omhoog
Vrijde dag
- 9-8 Ridderspranget + omliggend bos
Elanden excursie
- 10-8 Besseggen
Rond Gjendehøen
- 11-8 Jotunheimvegen
- 12-8 Bessvatnet
- 13-8 Langtjønne
- 14-8 Valdresflya/ Leirungsmyrin

Excursieverslagen Kamp Maurvangen

1. Zondag 2 augustus HULDERSTIGEN

De eerste dag begon een half uurtje later in verband met de late aankomsttijd van de laatste deelnemers. Het werd een zonnige dag met een klein licht regentje en een vrolijk kort hagelbuitje ter afwisseling, en om ons te laten weten dat mooi weer in Noorwegen in korte tijd kan omslaan. De lengte van de wandeling ten Noorden van de camping was ca. 5,5 km. Die hebben we gaandeweg in vieren verdeeld: twee drinkpauzes en een lunchpauze.

Al meteen nadat we de brug over waren, ontdekten we veel bekende en minder bekende plantjes en korstmossen (gewone mossen “deden we niet”, want dat zou teveel worden). Anneloes’ kennis werd dankbaar ontvangen. Vogels waren nauwelijks te zien of te horen, op een paar zwaluwen (huis- en gier-) en een zilvermeeuw na...tót we een paartje taigagaaien makkelijk konden zien in hun mooie oranje-bruine kleuren. Later zagen we ze nog een keer.

Nadat we een beek met stapstenen zonder ongelukken waren overgestoken, namen we lunchpauze bij een meertje waar we dikke forellen uit het water naar muggen zagen happen.

Bij de laatste pauze in een zacht-verend hoogveengebied verraste libellenkenner Ruben ons met een prachtige blauwe speerwaterjuffer in zijn vingers. Verend over het veen, een bijzonder gevoel, vonden we kleine keutels. Eerder hadden we al eland- en rendierkeutels gevonden, maar deze waren waarschijnlijk van schapen (en niet van konijnen). Sporen lezen is een kunst. Zo werden we door een bordje gewezen op de sporen in een boom van de drieteenspecht.

Het laatste stuk was goed getimed: om half vier waren we bij de auto's, na een fantastische eerste dag!

Paulien Fontein

foto RIV

2. Maandag 3 augustus ØVRE HEIMDALSVÄLVET

Enkele hoogtepunten van deze prachtige tocht: een kudde rendieren van dichtbij, een beek die overgestoken moest worden, de almaar verder uitdijende verzameling waargenomen plantjes, (de ‘levendbarende duizendknoop’ is al ‘gewoon’ geworden op deze tweede dag!), poep van lemmingen, schapen, en van een sneeuwhoen. We zagen (en hoorden) schapen met bel, roodkapje met rugzak, nog meer beekjes met spekglatte stapstenen. Gelukkig was er altijd wel een galante ridder in de buurt

foto ED

We zagen ook sneeuw van dichtbij, liepen over winderige berghellingen en over beschutte paden, kregen bij de lunch een 'live' voorstelling van een waterspitsmuis en genoten van een afwisselende tocht met fraaie vergezichten en misschien nog wel mooiere close-ups.

Dank aan de excursieleider Erik Dinslage die er mede voor zorgde dat iedereen heelhuids en happy op het honk terug kwam.

Liesbeth Laport

3. Dinsdag 4 augustus GJENDEHALSEN

De regenvoorspelling kwam uit: een afwisseling van zwaar bewolkt weer en lichte regenbuitjes vormde het decor. We vertrokken lopend uit het kamp over de voetbrug bij een indrukwekkende stroomversnelling in onze rivier, de Sjoa. We gingen deze rivierloop stroomopwaarts naar het Gjendemeer. Heen over een heuveltje, terug over een voetpad langs de intensief gebruikte weg. Hier komen jaarlijks die 40.000 wandelaars langs die over de Besseggen gaan. De bootjes lagen werkeloos te wachten, en de stoere types hingen rond bij de informatieborden, want in dit weer is maar een beperkt aantal bergwandelingen mogelijk.

Onderweg kwamen we vooral oude bekenden onder de plantjes tegen, veel barzia's, duizendknoop en veenpluis, maar ook bijv. de vlierbladige valeriaan en mooie variaties van de hengel, bijvoorbeeld de rode, die last heeft van stress. We hadden alle tijd om erbij stil te staan, maar dan kwamen ook de muggen bij ons schuilen.

Voor de vogels was het een goede dag: naast de gewone witte kwikstaarten een torenvalk van dichtbij, blauwborstjes volop en een groep kramsvogels.

Roelof Jan Veltkamp

4. Woensdag 5 augustus RUSSDALEN

Wat begon als een dag met regen, werd uiteindelijk een dag met mooi weer en er hoefden geen mensen meer te klappertanden van de kou.

Eerst was het even zoeken naar de juiste weg, maar die vonden we dan ook, uiteindelijk. En daar gingen we, op zoek naar dingen die nog niet op ons lijstje stonden, terwijl we het geluid van kabbelende beekjes en rinkelende bellende hoorden. Het werd steeds warmer en net toen we een tussenstopje wilden maken en meerdere laagjes hadden uitgetrokken, begon het te regenen. Dus haalden we onze jassen weer tevoorschijn om ze na een paar minuten weer uit te doen. Even later kwamen we bij een mierennest terecht waar een wesp gevangen werd gehouden. Terwijl de anderen ernaar keken, liep ik rustig door. Ik kon hem toch niet meer redden.

Een stuk verder kwam ik een kist tegen. Ik probeerde hem open te maken en het lukte. Zo snel mogelijk pakte ik eruit wat ik nodig had om na de vakantie toch nog wat te kunnen kopen. Al gauw kwamen de anderen en ik zei zogenaamd nietsvermoedend dat er waarschijnlijk niks belangrijks in zat.

Toen kwamen we in een open gebied en zagen een glimp van een waterval. Net toen ik door wilde lopen merkte Anneloes een paadje op en konden we met eigen ogen het prachtige kunstwerk zien. Na anderhalf uur kwamen we bij een beek terecht. Velen wilden hem niet overbruggen. Toen begon al gauw het mysterie van de zonnedauw. Niet veel later sprongen ook Ruben en Annemarie naar de overkant en bedachten een list om de anderen naar de overkant te krijgen. Ze bedachten dat als ze zeiden dat het een zonnedauw was, de anderen gauw zouden volgen, en dat was ook zo. Toen ze nog steeds de grijns op Rubens gezicht net hadden gezien, besloot hij ze de waarheid te vertellen.

Al met al was het een geslaagde dag met mooi weer in een prachtige omgeving.

Hannah Winter

foto RJV

waar is de zonnedauw? (foto RJV)

Sikkilsdalskardet (foto AtH)

5. SIKKILSDALVATNET Donderdag 6 augustus

Lopend uit het kamp de helling 'Hoskeli' op, waar onze huisjes en vele, vele andere tegen aan gebouwd zijn. Hoeveel, bleek op de terugweg langs de lange Hoskeli-weg, waarvan onze camping nr. 27 heeft. En er wordt nog volop bijgebouwd.

We gingen door de taiga gestaag omhoog. Vele kleine beekjes kruisend, die soms samen vielen met het pad. Een enkel sneeuwhoen werd gespot, verder geen zoogdieren, en ook weer weinig vogels. Bij de moeras- en

waterplanten kwam een aantal soorten bij: Karelscepter, Lavendelheide en Tofildia. Bij de vele wolfsklauwen werd nu ook de alpiene gevoegd.

Boven de boomgrens, die hier hoger ligt dan elders in de buurt, viel de eerste pauze. De tweede vrij kort daarna, met een prachtig uitzicht vanuit het keteldal op het lang gerekte meer in het Sikkilsdal. Ook daar op de hellingen geen dieren, wel sporen in de sneeuw.

De terugweg moesten we zoeken, door de natte en droge veentjes. Daar stonden wat meer orchideeën dan gisteren. Ruben verblijdde ons met een prachtige, grote metaalglansjuffer. Toen iedereen haar gezien had, zette hij haar op zijn neus om haar de kans te geven haar vleugels op te pompen en weg te vliegen. Maar Ruben keek nog lang op zijn neus voordat dat gebeurde...

Op de Hoskeli-weg aangekomen splitste een klein groepje zich af dat al naar de camping liep. De anderen gingen via een prachtige weg vlak langs het Sjudals-meer.

Roelof Jan Veltkamp

6. Vrijdag 7 augustus

Een cultuurdag in Lom, ruim 150 km heen en weer, af en toe opgehouden door de schapen op de weg, langs grote meren met soms steile wanden. Lom ligt mooi, op een T-kruising van grote dalen. Een van de grootste behouden staafkerken staat er al sinds de 12e eeuw prominent op een heuveltop. In de 17e eeuw is er een toren opgezet en zijbeuken aangebouwd, maar het verhoogde middenschip met zijn 20 staven, ieder uit één boomstam, is prachtig te zien. Vroeger moet het er heel donker zijn geweest. De enige verlichting waren de 'ossenogen', kleine raampjes helemaal boven in. Drakenkoppen naar alle kanten, ook op de daklijsten beschermden de heilige ruimte tegen trollen en andere ongenode gasten. Maar nu stikt het er van: busladingen vol schuifelen in en uit.

Net buiten het mooi verzorgde kerkhof staat het standbeeld van een lokaal bekende en geëerde schrijver. Olav Aukrust had eigenlijk een carrière als violist in gedachten toen hij zijn wijsvinger verloor. Daarom werd hij schoolmeester/voorzanger en later fulltime dichter en schrijver. Verder wilde hij 'uit elke boerderij een voorwerp hebben' voor zijn folkloristische verzameling. Die vormt nu de grondslag voor een leuk streekmuseum met openluchtboerderijen, -stallen en een smederij. Paulien en Roelof Jan hoorden er over het dans- en folkloremuziekfestival dat in Lom aan de gang was.

Met de groep hebben we als eerste een tentoonstelling van archeologische vondsten uit het smeltend gletsjer-ijs gezien. Een schoen zoals uit de Bronstijd, paardentuig uit het begin van de jaartelling, pijlen en bogen uit de tijd van de Vikingen en terug tot de IJzertijd. Boven instructieve plaatjes van de geologische geschiedenis van Jotunheimen en prachtig opgezette en in hun omgeving geplaatste dieren. Wat is een Eland dan groot!

In het stenenmuseum keek de een naar de mooiste kristallen uit de hele wereld, de ander leerde de lokale steensoorten verder kennen: wat onooglijk is dan olivijn, als het er altijd zo uit ziet als hier, en wat is nu de grens tussen gabbro en gabbro-gneis? [Inmiddels heeft Wikipedia het antwoord gegeven: gabbro heeft geen richting, gabbro-gneis is onder hoge druk en temperatuur metamorf geworden gabbro, wat zichtbaar is aan de structuur: de vlekken zijn gericht geraakt.]

Thuis zagen we met de telescoopcamera een enorme groep rendieren in de sneeuw boven de camping. Niets indrukwekkender dan een eigen ervaring!

Roelof Jan Veltkamp7.

Zaterdag 8 augustus NØRDRE GÅPÅPIGGEN (Langs de Mola omhoog)

foto ED

Voor de rustdag besloot ik om de berg achter het kamp maar eens op te klimmen. Vier man sloten zich bij mij aan en om half tien gingen we op pad. Er liep zowaar een goed pad naar boven en gestaag begonnen wij te klimmen.

Halverwege wat gedronken, daarna weer doorgelopen en vervolgens was 'klimgeit' Ruben uit het zicht gelopen; we zouden hem op de camping pas terug zien. Na een tijdje stond aan de overkant van de rivier een goudplevier mooi te roepen, een genot om te zien.

De klim werd steeds zwaarder en twee medeklimmers hielden het voor gezien, zodat alleen Annemarie en ik door klommen, sneeuwvelden ontwijkend. Lange tijd over de losse rotsblokken, totdat we ineens bovenaan stonden en een prachtig uitzicht hadden over het dal aan de andere kant.

Inmiddels was er een kudde rendieren verschenen op een bergflank naast ons en we besloten i die richting af te dalen. Ze trokken zich niets van ons aan en lieten zich mooi bekijken. Even later kwam een klein groepje rendieren voorbij gerend. Wát een mooie beesten zijn dat toch, en wat zitten er hier veel!

De afdaling was in het begin lastig, later ging het gelukkig geleidelijker. Rond vijf uur waren we terug op de camping.

Erik Dinslage

8. Zondag 9 augustus RITTERSPRANGEN

Weg 51 naar het noorden, voor Randsverk afslag naar Ridderspranget.

De wandeling begon met een korte educatieve uitstap naar de waterval, waarover – volgens overlevering – ooit een ridder sprong met de door hem niet tegen haar zin geschaakte jonkvrouwe. De waterval blijkt op die plaats een kleine toeristische attractie. Voor ons was het elders interessanter. Een mooi breed bospad was goed begaanbaar. Onderweg enkele interessante planten en weinig insecten waargenomen (het was niet erg zonnig), bovendien enkele taiga-gaaien en een gewone kruisbek. Het was vervolgens even zoeken naar het Elandenpaadje=annex karrenspoor dat ons weer naar de Ridderspranget, althans naar de parkeerplaats daar terugvoerde. De prachtige app van Astrid leidde ons naar het juiste spoor. Koffiepauze omstreeks elf uur in een grote “leefkuil”, geluncht werd er even voorbij “het huis”, met als zetels voor ons een stel boomstronken. Het was een fraaie niet zware wandeling van circa 8 km. Dank aan de excursieleider Erik en excursieregelaar Anneloes.

Liesbeth Laport

9. Zondag 9 augustus WEG 257

Op onze excursies waren wij al vele malen op elanden-sporen gestuit. Zo ook op de excursie van vandaag naar de Rittersprang: hoopjes poep, elandenpaadjes door het korstmos en zelfs een elanden-lijk. Waarschijnlijk een jong dier, waarvan alleen een deel van de vacht nog restte, en verderop een schouderblad. Geen elanden in levende lijve, helaas.

Hierop besloten wij om 's avonds in de schemer terug te keren, want volgens Anneloes was de trefkans dan het grootst. Met vier man dus na de ‘choc’ op pad gegaan, eerst een stuk gereden en vervolgens een onverharde weg ingeslagen.

Geen elanden, helaas, wel een aardige Noorse dame op een quad die ons meldde dat er wel schotse hooglanders rondliepen.

foto RW

Na enig twijfelen een tweede bospad ingeslagen en jawel, daar stonden ze: een eland-vrouwtje met – naar later bleek – een kalf bij zich. We hebben beide dieren goed kunnen bekijken en uitgebreid gefotografeerd. Voldaan arriveerden we rond elf uur weer op de camping.

Erik Dinslage

10. Maandag 9 augustus BESSEGEN

Na een dagenlange fysieke en vooral mentale voorbereiding, waarbij sommigen afhaakten en anderen juist aansloten, verzamelden zich om 8.50 uur uiteindelijk vijf mensen (vier lopers en een chauffeur) voor de Bessegen-wandeling. Volgens de weersvoorspelling zou het een mooie dag worden, maar daar was in het begin nog niks van te merken. De zon was niet te zien en de hogere toppen waren nog in wolken gehuld.

Na een korte boottocht die eerder begon maar langer duurde dan gepland, konden we uiteindelijk om 9.50 uur aan de wandeling beginnen. Het was nog frisjes, maar omdat we toch redelijk door moesten lopen, was het eigenlijk prima wandelweer.

De bedoeling was om de groep in tweeën te splitsen, met in elke groep twee personen. Een langzame en een snelle groep. Al snel bleek dat er inderdaad een snelle en een langzame groep ontstond, maar de langzame groep bestond uit drie personen, terwijl de snelle groep al vrij snel een éénmangroep bleek. Tot en met de lunchpauze bleven de verschillen vrij klein, omdat er bijna elk half uur gewacht werd. Langzamerhand werd de bewolking minderen zo nu en dan liet de zon zich ook even zien.

Tijdens de lunchpauze bekeken we ook even het routeschemaatje. We dachten dat we vlak voor de steile klim zaten en dat het dus eigenlijk allemaal wel meeviel. Kort na de lunch bleek dat we ons flink vergist hadden. We hadden nog meerdere kilometers te gaan voordat we aan de échte klim konden beginnen. En die kilometers waren bepaald niet vlak, met nog een paar behoorlijke klimmetjes en afdalingen, en ook enkele sneeuwveldjes die overgestoken moesten worden. Het uitzicht werd wel steeds mooier, ook omdat het weer beter werd. Daarna pas waren de echte Bessegen aan de beurt: 400 meter klimmen over een korte afstand, met soms bijna verticale hellingen waar flink geklauterd moest worden. Na deze klim vol ontberingen, met kinderen, honden, zwaar hijgende mannen en dikke vrouwen, vlakke het pad enigszins af, waardoor het laatste stukje naar de top, op 1743 meter, iets soepeler verliep.

Hoewel de snelste loper, ik noem geen namen, 50 minuten eerder op de top aankwam dan de rest, was het lange wachten geen grote straf. Het uitzicht was werkelijk fantastisch. Erg bijzonder was het contrast tussen de steile, besneeuwde pieken van het Jotunheimgebte aan de ene kant, en de veel vlakke, groene glooiende heuvels in het Noorden. Het uitzicht op de vele grote en kleinere meren en riviertjes maakte de bewondering compleet. Nadat de groep weer bij elkaar was gekomen en collectief van het uitzicht had genoten, volgde al snel de afdaling. Deze was op sommige stukken behoorlijk steil, en achteraf bleek dat sommige KNNV-ers zelfs een ketting nodig hadden gehad om op de been te blijven. De zon was nu echt doorgebroken: van de wolkenvelden aan het begin van de dag was nauwelijks meer iets te zien. Het begon inmiddels, ook door het afnemen van de hoogte, behoorlijk warm te worden. Om kwart over zes was iedereen weer terug in het haventje van Gjendesheim en kon er worden teruggekeken op een pittige, maar ontzettend mooie wandeling.

Ruben Winter

vanaf Besseggen (foto RW)

11. Maandag 9 augustus GJENDEHØYEN

Vanaf het kampeerterrein 'n kleine 2 km naar het parkeerterrein met de auto. Het is prettig om niet langs de weg te hoeven lopen gezien de auto's die hard rijden. Vandaag waren we met z'n vieren en de jongste van ons viertjes, werd benoemd tot verplicht vrijwilliger om onze excursie te leiden. Dat heeft ze met verve gedaan! Als een lichtvoetige elf ging ze ons voor, dor moerasjes en over smalle paadjes en ze zocht de beste plekjes uit om uit te rusten en om van het uitzicht te genieten. Het eerste gedeelte gaf voortdurend uitzicht op het wijde water en de Besseggen. We hoopten een glimp op te vangen van onze vier ondernemende groepsleden die daar klauterden. We zagen ze niet, maar we constateerden dat ze goed weer hadden, niet te koud en niet te warm. In het drassige heidegebied met struiken en berken werden we verrast door een aantal kramsvogels, die vlak voor ons opvlogen.

We wilden halverwege een afsteek maken om het pad terug langs de andere kant van de berg te kunnen vinden. De afsteek konden we op het laagste punt maken, maar er was geen pad aangegeven. We zochten onze weg door een moerasachtig stuk omhoog en kwamen aan de andere kant van de berg, waar we de echo aan elkaar konden laten horen. Het gebied zag er zwaar beschadigd uit. Omgewaaide berken, afgebroken stammen lagen plat over het pad en boden een dramatische aanblik. We liepen weer verder langs een klein meer en weldra waren we weer terug bij ons beginpunt. Het was een plezierig rondje om de berg, omdat de moerasgebieden redelijk goed begaanbaar waren en dat schijnt niet altijd zo te zijn!

Paulien Fontein

12. Dinsdag 10 augustus JOTUNHEIMVEGEN

Het zou van tien tot twaalf uur regenen en daarom een auto-excursie. Die verwachting kwam aardig uit, alleen bleef het langer regenen, daarom hebben we ons brood in de auto opgegeten bij een

gesloten onbemande hut. De hogere bergen om ons heen waren vrijwel steeds in de mist gehuld, af en toe reden we zelf ook in de mist.

Jotunheimvegen bij mooi weer (foto RIV)

Deze weg door het nationaal park is wel de tol en de tijd waard. Hij leidt voor een groot deel langs een grillig maar natuurlijk aandoend stuwmeer, met kleine huisjes eraan. De meeste hebben een bootje en een los WC-huisje. Er is een aantal boerderijtjes onder, kleine bedrijfjes met weinig koeien, een enkele maal met geiten of varkens. De koeien worden wel gemolken, de melkbussen worden aan de weg neergezet. Geen moestuintjes te zien, wel vissers, één restaurant.

De begroeiing in het begin sluit aan bij de Valdresflye: zeer lage dwergberkjes, veel mossen, korstmossen en veen. Later ook boompjes en hogere struiken. Op een droog moment heeft Anneloes een aantal van ons weer een paar bijzonderheden van de korstmossen getoond. We zagen een groep verschillende vogels: spreeuwen, een gele kwikstaart, vermoedelijk kramsvogels en een beflijster. Later nog een goudplevier van dichtbij.

Na op de terugweg nog een blik op de stuwdam-in-aanbouw te hebben geworpen, splitsten we; de meesten gingen boodschappen doen in Beitostølen, enkelen gingen meteen naar de camping.

Roelof Jan Veltkamp

13. Woensdag 11 augustus BESSVATNET

Met de auto vier kilometer naar het parkeerterrein van hotel Bessheim, waar – naar verluidt – Koningin Wilhelmina met prinses Juliana vakantie gehouden heeft, met Gjendine in dienst.

Vandaag werd het een Wandeling van ongeveer acht kilometer, langs een snel stromende rivier en met prachtige uitzichten. Omdat het wandelen centraal stond, zouden de verschillen in snelheid ontregelend werken op de groep. Daarom ging het eerste groepje om 9 uur van start en de rest om 10 uur. Boven kwam het uit zoals voorspeld: we troffen elkaar bij het bruggetje dat ons naar de andere kant en naar de afdaling leidde. We hielden er pauze en er werden pogingen gedaan om een groepsfoto te maken, door een grapje met een zelfontspanner, maar of de groepsfoto gelukt is...?

Het afdalen ging verrassend snel. Door het prachtige weer hadden we mooie uitzichten op het meer en het Bessegen-massief waar vier van ons een prestatie van formaat hadden geleverd. Kleine stukjes van onze wandeling hadden soms wel iets weg van hun barre tocht, werd ons fijntjes toegevoegd, en het laatste stuk van de afdaling naar het Gjendemeer was zelfs over hetzelfde pad. We waren daar om half drie beneden en liepen toen nog naar de camping. Het was een heerlijke dag.

Paulien Fontein

14. Donderdag 12 augustus Langtjønne

Aangezien een aantal mensen een dag eerder naar huis moeten i.v.m. begin van de scholen, is dit onze laatste gezamenlijke dag. Daarom een niet al te lange excursie, zodat er genoeg tijd en energie over is voor een gezellige afsluiting. We gingen eigenlijk op weg naar Styggymyrin, maar zijn de meesten zijn niet verder gekomen dan Langtjønne, een vredig meertje, waar Ruben zich uit kon leven met de was het wel intensieve van het We zijn nog de geval ooit in nop.

foto AtH

libellen. Voor de meesten mooi geweest na alle excursies, we hebben vooral uitzicht en de rust genoten. wel op jacht geweest naar zonnedauw, die in ieder Styggymyrin was waargenomen, maar alweer:

Een aantal is nog verder gegaan naar een volgend meertje, ook dit leverde geen zonnedauw, nog andere nieuwe soorten op. De anderen werden bij de brug opgehaald en keerden tijdig naar het kamp terug.

Anneloes ter Horst

15. Vrijdag 13 augustus Valdresflya/ Leirungsmyrin

De laatste excursie zou naar de hoogvlakte gaan, de Fjell. Gisteren was Eric daar al uitgebreid geweest en Roelof Jan een uurtje. Een zeer droog, stenig landschap waar de winden heersen. Vandaag gingen we het lager gelegen hoogland in, vanuit een parkeerplaats aan de 51 op een paar kilometer zuidwaarts van Maurvangen. Vooral drassig hoogland deze keer, doorsneden door een grote rivier waar je alleen met een brug, of blote voeten en twee stokken per persoon over heen kon. Wij besloten via twee routes naar de brug te gaan en daar aangekomen besloten we dat een normale thuiskomsttijd van half vier te doen was voor iedereen. Maar het pad ging stijgen en al snel merkte een groepslid dat ze geen energie daarvoor had. Ze keerde om, vergezeld van twee anderen. De

overgebleven drie staken een bergruggetje over en enkele beken, lunchten met een prachtig uitzicht op de hoogvlakte en de aangrenzende bergen, en keerden toen ook terug.

Roelof Jan Veltkamp

Leirungsdalen (foto ED)

Vogellijst

Aalscholver	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Taigagaai	<i>Perisoreus infaustus</i>
Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	Ekster	<i>Pica pica</i>
Moeras Sneeuwhoen	<i>Lagopus Lagopus</i>	Bonte kraai	<i>Corvus corone</i>
Kraanvogel	<i>Grus grus</i>	Raaf	<i>Corvus corax</i>
Bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula</i>	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>
Goudplevier	<i>Pluvialis apricaria</i>	Huismus	<i>Passer domesticus</i>
Paarse strandloper	<i>Calidris maritima</i>	Vink	<i>Fringilla coelebs</i>
Regenwulp	<i>Numenius phaeopus</i>	Keep	<i>Fringilla montifringilla</i>
Tureluur	<i>Tringa totanus</i>	Kneu	<i>Carduelis cannabina</i>
Oeverloper	<i>Actitis hypoleucos</i>	Frater	<i>Carduelis flavirostris</i>
Zilvermeeuw	<i>Larus argentatus</i>	Barmsijs	<i>Carduelis flammae</i>
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Kruisbek	<i>Loxia curvirostra</i>
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	Sneeuwgorst	<i>Plectrophenax nivalis</i>
Huiszwaluw	<i>Delichon urbica</i>		
Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>		
Witte kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>		
Gele kwikstaart	<i>Motacilla flava</i>		
Waterspreeuw	<i>Cinclus cinclus</i>		
Roodsterblauwborst	<i>Luscinia svecica</i>		
Merel	<i>Turdus merula</i>		
Kramsvogel	<i>Turdus pilaris</i>		
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>		

Paarse strandloper (foto ED)

Libellen

Tijdens het kamp zijn in totaal 7 soorten libellen waargenomen. Niet veel soorten dus, maar met uitzondering van de Watersnuffel (*Enallagma cyathigerum*) en de Metaalglanslibel (*Somatochlora*) zijn het soorten die in grote delen van Europa schaars of zelfs ontbrekend zijn. De Taigaglanslibel (*Somatochlora alpestris*) en de Azuurglazenmaker (*Aeshna caerulea*) ontbreken volledig in Nederland en zijn vrijwel alleen in het hooggebergte van Centraal Europa (m.n. de Alpen) en in Scandinavië te vinden. Speerwaterjuffer (*Coenagrion hastulatum*), Venglazenmaker (*Aeshna juncea*) en Venwitsnuitlibel (*Leucorrhinia dubia*) komen wel in Nederland voor, hoewel ze hier zeldzaam tot zeer zeldzaam zijn. De omgeving van Maurvangen is dus zeker geschikt om voor Europa schaarse soorten te bekijken. De Azuurglazenmaker was zelfs volledig nieuw voor mij, terwijl ik al meer dan 10 jaar in binnen- en buitenland naar libellen kijk! Erg bijzonder om zoveel zeldzame soorten op zo'n korte afstand van elkaar te vinden, en ik hoop ook dat de andere kampleden een beetje 'aangestoken' zijn door mijn enthousiasme voor deze geweldig leuke groep insecten.

De waargenomen libellen zijn (inclusief gps-coördinaten) ingevoerd op observation.org en te bekijken via deze link: <http://goo.gl/uKaX6P>

Gebruikte literatuur:

DIJKSTRA, K.-D. B., LEWINGTON, R., & KEIJL, G. (2008). *Libellen van Europa: veldgids met alle libellen tussen Noordpool en Sahara*. Baarn, Tirion Natuur.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>
Watersnuffel	<i>Enallagma cyathigerum</i>
Azuurglazenmaker	<i>Aeshna caerulea</i>
Venglazenmaker	<i>Aeshna juncea</i>
Taigaglanslibel	<i>Somatochlora alpestris</i>
Metaalglanslibel	<i>Somatochlora metallica</i>
Venwitsnuitlibel	<i>Leucorrhinia dubia</i>

Ruben Winter

metaalglanslibel (foto AtH)

Zweefvliegen

Tijdens het kamp zijn in totaal 16 soorten zweefvliegen waargenomen. In vergelijking met wat je in dezelfde periode in Nederland zou zijn is dit erg weinig, om nog maar te zwijgen over een land als Zwitserland (waar ik half juli in hetzelfde aantal dagen 50 soorten aantrof!). Maar er moet natuurlijk rekening gehouden worden met het totaal verschillende klimaat en de (dus) totaal verschillende flora. Er zijn maar relatief weinig soorten zweefvliegen die zich aan deze situatie kunnen aanpassen. Dat wil echter niet zeggen dat er geen leuke soorten zijn gezien. De Bergbijvlieg (*Eristalis rupium*) was voor mij een leuke en compleet nieuwe soort die op redelijk veel plekken te zien was. Daarnaast was er veel interesse naar wat ik tijdens de dagelijkse choc liet zien van en horen over zweefvliegen, erg leuk. De waargenomen zweefvliegsoorten zijn (inclusief gps-coördinaten) ingevoerd op observation.org en te bekijken via deze link: <http://goo.gl/Qm2yDT>

Hoofdliteratuur: VEEN, M. P. V. (2010). *Hoverflies of northwest Europe: identification keys to the Syrphidae*.

Daarnaast ook gebruikt: BARENDREGT, A. (2001). Zweefvliegengabel. Utrecht, Jeugdbondsuitgeverij. REEMER, M. (2000). Zweefvliegenveldgids: (Diptera, Syrphidae). Utrecht, Stichting Jeugdbondsuitgeverij (JBU).

gele hommelflieg + bladwesp (fotoRW)

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Heidegitje	<i>Cheilosia longula</i>
Slank Gitje	<i>Cheilosia mutabilis</i>
Zwartpootgitje	<i>Cheilosia nigripis</i>
Kervelgitje	<i>Cheilosia pagana</i>
Bolle fopwesp	<i>Chrysotoxum arcuatum</i>
Zwartsriet-bandzweefvlieg	<i>Epistrophe grossulariae</i>
Snorzweefvlieg	<i>Episyrphus balteatus</i>
Bergbijvlieg	<i>Eristalis rupium</i>
-	<i>Eupeodes curtus</i>
-	<i>Melangyna ericarum</i>
Donkere korsetzweefvlieg	<i>Neoascia meticulosa</i>
Woudplatvoetje	<i>Platycheirus sticticus</i>
Gewone snuitvlieg	<i>Rhingia campestris</i>
Donkere veenzweefvlieg	<i>Sericomyia lappona</i>
-	<i>Syrphus admirandus</i>
Hommelreus	<i>Volucella bombylans</i>

Zoogdierlijst

Waterspitsmuis

Neomys fodiens

Eland

Alces alces

Rendier

Rangifer tarandus

Erik Dinslage

KORSTMOSSEN

Eén van de aantrekkelijkheden voor mij aan Jotunheimen is de enorme verscheidenheid aan grote korstmossen. Behalve dat ze mooi zijn (in ieder geval in mijn ogen) zijn ze ook meestal vrij eenvoudig op naam te brengen, hooguit met behulp van een loepje. Ik ben een ontzettende amateur, daar ligt bij mij de grens.

Dat ik dit jaar minder soorten op mijn lijstje heb staan dan in 2008 ligt aan mij, niet aan de korstmossen; hoewel ik van ze genoten heb, ben ik er iets minder fanatiek mee bezig geweest.

Ik zet zelf een vraagteken bij de *Cladonia portentosa*: volgens de Noorse flora komt hij alleen aan de kust voor, maar ik ben er toch vrij zeker van dat ik het hem wel was.

Ik heb de Zweedse en Noorse namen er bij gezet, omdat die vaak iets zeggen over uiterlijk en/of groei-omstandigheden. Wat bijv. opvalt is hoe vaak het woord snö of snø voorkomt in de naam, dat zegt iets over ons excursiegebied.

Latijnse naam	Nederlandse naam	Zweedse naam	Noorse naam
<i>Alectoria ochroleuca</i>		Fjälltagellav	Rabbeskjegg
<i>Bryoria capillaris</i>		Grå tagellav	Bleikskjegg
<i>Bryoria fremontii</i>		Talltagel	Furuskjegg
<i>Bryoria fuscens</i>	Bruin paardenhaarmos	Manlav	Møkskjegg
<i>Cetraria cucullata</i>		Strutlav	Gulskjerpe
<i>Cetraria delisei</i>		Flikig islandslav	Snøskjerpe
<i>Cetraria hepaticum</i>		Häll-lav	Svartberglav
<i>Cetraria islandica</i>	IJslands mos	Islandslav	Islandslav
<i>Cetraria juniperina</i>		Enlav	Einerlav
<i>Cetraria nivalis</i>		Granlav	Gulskinn
<i>Cetraria pinastri</i>		Snölav	Gullroselav
<i>Cetraria sepincola</i>		Gärdsgårdslav	Björkelav
<i>Cladonia arbuscula</i>	Gebogen rendiermos	Gulvit renlav	Lys reinlav
<i>Cladonia bellidiflora</i>		Blombärgarlav	Blomsterlav
<i>Cladonia cornuta</i>	Gevlekt heidestaartje	Syllav	Skogsyl
<i>Cladonia fimbriata</i>	Kopjes-bekermos	Naggbägarlav	Melbeger
<i>Cladonia gracilis</i>	Girafje	Stängellav	Syllav
<i>Cladonia metacorallifera</i>			Skjellrødbeger
<i>Cladonia pleurata</i>			Pulverrødbeger
<i>Cladonia portentosa</i>	Open rendiermos		Kystreinlav
<i>Cladonia rangiferina</i>		Grå renlav	Grå reinlav
<i>Cladonia rangiformis</i>	Vals rendiermos		Tuegaffel
<i>Cladonia squamosa</i>	Doornig heidestaartje		Fnaslav
<i>Cladonia stellaris</i>	Kerststukjes-korstmos	Fönsterlav	Kvitkrull
<i>Cladonia stygia</i>			Svartfotreinlav
<i>Cladonia sulphurina</i>		Trasig pöslav	Fausklav
<i>Haematomma ventosum</i>		Vindlav	
<i>Hypogymnia physodes</i>	Gewoon schorsmos	Blåslav	Vanlig kvistlav
<i>Icmadophila ericetorum</i>		Vitmosslav	
<i>Lecidea lithophila</i>	Zwarte granietkorst	Rostskivlav	
<i>Lobaria scrobiculata</i>		Skrovellav	Skrubbennever
<i>Melanelia olivacea</i>		Snömärkeslav	Snømållav

<i>Nephroma arcticum</i>		Norrlandslav	Storvrenge
<i>Parmelia saxatilis</i>	Blauwgrijs steenschildmos	Färglav	Grå fargelav
<i>Parmelia sulcata</i>	Gewoon schildmos	Skrynkellav	Bristlav
<i>Peltigera aptosa</i>		Torsklav	Grønnever
<i>Peltigera canina</i>	Groot leermos	Filtlav	Bikkjenever
<i>Peltigera malacea</i>		Matt viltlav	Mattnever
<i>Peltigera venosa</i>		Åderlav	Kalknever
<i>Pseudephebe pubescens</i>		Stentagel	Vanlig steinskjegg
<i>Sphaerophorus fragilis</i>		Sprödlav	Grå korallav
<i>Stereocaulon dactylophyllum</i>	'Korrelloof'	Korallpåskrislav	Fingersaltlav
<i>Stereocaulon pasquale</i>		Påskrislav	Vanlig saltlav
<i>Stereocaulon saxatile</i>		Klipp-påskrislav	Grå saltlav
<i>Umbilicaria arctica</i>	'Navelmos'	Rynkig navellav	Vardelav
<i>Umbilicaria cylindrica</i>		Strållav	Frynseskjold
<i>Umbilicaria polyphylla</i>		Glatt navellav	Glatt navellav
<i>Umbilicaria proboscidea</i>		Snabellav	Rimnavellav
<i>Usnea hirta</i>	Bleek baardmos	Luddig skägglav	Glattstry
<i>Usnea subfloridana</i>	Gewoon baardmos	Kort skägglav	Piggstry
<i>Xanthoparmelia centrifuga</i>		Vinterlav	
<i>Xanthoparmelia conspersa</i>	Granietschildmos	Kaklav	Stiftsteinlav

Gebruikte flora:

Moberg/Holmåsén: Lavar. En fälthandbok

Krog/Østhagen/Tønsberg: Lavflora. Norske busk- og bladlav

Van Herk/Aptroot: Veldgids korstmossen

Cetraria juniperina (foto AtH)

Cladonia stellaris (foto AtH)

Lobaria scrobiculata (foto AtH)

Icmadophila ericetorum (foto AtH)

Anneloes ter Horst

Plantenlijst KNNV-kamp Maurvangen/Noorwegen (1-8 t/m 15-8 2015)				
Familie (Afd.)	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Noorse naam	Zweedse naam
Pteridophyta (Sporeplanten)				
Opioglossaceae	Botrychium lunaria	Maanvaren	Marinokkel	
Lycopodiaceae	Diphasiastrum alpinum (Lycopodium a.)	"Alpenwolfsklauw"	Fjelljamne	
Lycopodiaceae	Diphasiastrum complanatum (Lycopodium c.)	Vlakke wolfsklauw	Skogjamne	attlumner, Jämna
Equisetaceae	Equisetum arvense ssp arvense	Heermoes	Akersnelle	räken
Equisetaceae	Equisetum fluviatile	Holpijp	Elvenelle	Sjöfräken
Equisetaceae	Equisetum palustre	Lidrus	Myrsnelle	Kärrfräken
Equisetaceae	Equisetum pratense	Veldpaardestaart	Engsnelle	Ängsfräken
Equisetaceae	Equisetum sylvaticum	Bospaardestaart	Skognelle	Skogsfräken
Woodsiaceae (Athyriaceae)	Gymnocarpium dryopteris	Gebogen driehoeksvaren	Fugletelg	Ekbräken
Lycopodiaceae	Lycopodium annotinum ssp annotium	Stekende wolfsklauw	Strid krakefot	Revlumner
Thelypteridaceae	Phegopteris connectilis (Dryopteris ph.)	Smalle beukvaren	Hengjeveng	Hultbräken
Selaginellaceae	Selaginella selaginoides	Getande mosvaren	Dvergjämne	Dvärglumner
Woodsiaceae (Athyriaceae)	Woodsia ilvensis	Schubbige wimpervaren	Lodnebregne	Hällebräken
Pinophyta (Naaktzadigen)				
Cupressaceae	Juniperus communis ssp. alpina	"Alpenjeneverbes"	Fjelleiner	Fjällen
Pinaceae	Pinus sylvestris	Grove den	Furu	Tall
Magnoliophyta (Bedektzadigen)				
Asteraceae	Achillea millefolium	Duizendblad	Ryllik	Röllika
Ranunculaceae	Aconitum lycoctonum (A. septentrionale)	"Noordse monnikskap"	Tyrhjelm	Nordisk stormhatt
Rosaceae	Alchemilla alpina	"Alpenvrouwenmantel"	Fjellmarikape	Fjällkäpa
Ericaceae	Andromeda polifolia	Lavendelhei	Kvitlyng	Rosling
Apiaceae	Angelica archangelica	Aartsengelwortel	Fjellkvan	Fjällkvanne
Apiaceae	Angelica sylvestris	Engelwortel	Slökke	Strätta
Asteraceae	Antennaria dioica	Rozenkransje	Kattefot	Kattfot
Fabaceae	Anthyllis vulneraria	Wondklaver	Rundskolm	Stor getväppling
Ericaceae	Arctostaphylos uva-ursi	Berendruif	Mjolbaer	Mjölön
Ericaceae	Arctostaphylos alpinus	Alpenberendruif	Rypebaer	Ripbär
Fabaceae	Astragalus norvegicus	Noordse erwt	Blåmjelt	Vippvedel
Fabaceae	Astragalus frigidus	"Ijserwt"	Gulmjelt	Isvedel
Scrophulariaceae	Bartsia alpina	Alpenhelm	Svarttopp	Svarthö
Betulaceae	Betula nana	Dwergberk	Dvergbjork	Dvärgbjörk
Polygonaceae	Bistorta vivipara (Polygonum viviparum)	Levendbarende duizendknoop	Harerug	Ormrot
Ericaceae	Calluna vulgaris	Struikhei	Roslyng	Ljung
Campanulaceae	Campanula rotundifolia	Grasklokje	Blåklokke	Blåklocka
Brassicaceae	Cardamine bellidifolia	"Madeliefveldkers"	Hogfjellskarse	Fjällbräsma
Brassicaceae	Cardamine flexuosa	Bosveldkers	Skogkarse	Skogsbräsma
Cyperaceae	Carex bigelowii	"Starre zegge"	Stivstorr	Styvstarr
Cyperaceae	Carex lasiocarpa	Draadzegge	Tradstorr	Trådstarr
Ericaceae	Cassiope hypnoides	Mosheide	Moslyng	Mosseljung
Caryophyllaceae	Cerastium alpinum ssp. glabratum (C. glabratum)	"Kale alpenhoornbloem"	Snauarve	Kal fjällarv
Caryophyllaceae	Cerastium cerastoides	"Lappenhoornbloem"	Breearve	Lapparv
Onagraceae	Chamerion angustifolium (Epilobium a.)	Wilgeroosje	Geitrams	Mjölkört / Mjölke
Asteraceae	Cirsium helenioides	Ongelijkbladige distel	Kvitbladtistel	Borsttistel
Orchidaceae	Coeloglossum viride	Groene nachtorchis	Gronkurl	Grönyxne
Rosaceae	Comarum palustre (Potentilla p.)	Wateraardbei	Myrhatt	Kräkklöver
Brassicaceae	Draba norvegica	"Berghongerbloempje"	Bergrublom	Bergdraba
Rosaceae	Dryas octopetala	Zilverwortel (Dryas)	Reinrose	Fjällsippa
Empetraceae	Empetrum nigrum ssp. hermaphroditum	"Noordse kraaihei"	Fjellkrekling	Nordkrakbär

Asteraceae	Erigeron uniflorus	"Eenhoofdige fijnstraal"	Snobakkestjerne	Fjällbinka
Cyperaceae	Eriophorum angustifolium	Veenpluis	Duskull	Ängsull
Cyperaceae	Eriophorum scheuchzeri	"Scheuchzer's wollegras"	Snoull	Polarull
Cyperaceae	Eriophorum vaginatum	Eenarig wollegras	Torvull	Tuvull
Scrophulariaceae	Euphrasia stricta var. stricta	Stijve ogentroost	Vanleg augnetrost	Vanlig ögontröst
Scrophulariaceae	Euphrasia wettsteinii (E.frigida)	"Fjellogentroost"	Fjellaugnetrost	Fjällögontröst
Poaceae	Festuca sp	Zwenkgras		
Rosaceae	Filipendula ulmaria	Moerasspirea	Mjodurt	Älgräs
Rosaceae	Fragaria vesca	Bosaardbei	Markjordbaer	Smultron
Rubiaceae	Galium boreale	Noords walstro	Kvimaure	Vitmåra
Rubiaceae	Galium uliginosum	Ruw walstro	Sumpmaure	Sumpmåra
Gentianaceae	Gentianella amarella	Slanke gentiaan	Bittersote	Ängsgentiana
Gentianaceae	Gentianella campestris ssp. campestris	Veldgentiaan	Bakkesote	Fältgenitana
Geraniaceae	Geranium sylvaticum	Bosooievaarsbek	Sjukjaere, Skogstorkenebb	Skogsnäva, Midsommarblomster
Asteraceae	Gnaphalium norvegicum	Noorse droogbloem	Setergråurt	Norskknoppa
Asteraceae	Gnaphalium supinum	Dwergdroogbloem'	Dverggråurt	Fjällnoppa
Orchidaceae	Gymnadenia conopsea	Grote muggenorchis	Brudspore	Brudsporre, Brudgran
Asteraceae	Hieracium sectie hieracium (H. sect.Sylvaticiformia)	"Boshavikskruiden"	Skogsvaever	Skogsfibblor
Juncaceae	Juncus sp			
Juncaceae	Juncus trifidus	"Drietandrus"	Rabbesev	Klynnetåg
Asteraceae	Leontodon autumnalis var. autumnalis			
Asteraceae	Leontodon autumnalis var. taraxi	"Paardebloemleeuwentand"	Folblom	Höstfibbla
Asteraceae	Leucanthemum vulgare	Gewone margriet	Prestekrage	Prästkrage
Caprifoliaceae	Linnaea borealis	Linnaeusklokje	Linnea	Linnea
Ericaceae	Loiseleuria procumbens	Alpenazelea	Greplyng	Krypljung
Fabaceae	Lotus corniculatus	Gewone rolklaver	Tiriltunge	Käringtand
Juncaceae	Luzula pilosa	Ruige veldbies	Hårfrytle	Vårfryle
Liliaceae	Maianthemum bifolium	Dalkruid	Maiblom	Ekorrbär
Scrophulariaceae	Melampyrum pratense	Hengel	Stormarimjelle	Ängskovall
Scrophulariaceae	Melampyrum sylvaticum	Boshengel	Smamarimjelle	Skogskovall
Menyanthaceae	Menyanthes trifoliata	Waterdriblad	Bukkeblad	Vattenklover
Boraginaceae	Myosotis arvensis	Akkervergeet-mij-nietje	Åkerminneblom	Åkerförgätmigej
Boraginaceae	Myosotis decumbens	'Fjellvergeet-mij-nietje'	Fjellminneblom	Fjällförgätmigej
Pyrolaceae	Orthilia secunda	Eenzijdig wintergroen	Nikkevintergrøn	Björkpyrola
Polygonaceae	Oxyria digyna	Alpenzuring	Fjellsyre	Fjällsyra
Saxifragaceae	Parnassia palustris	Parnassia	Jablom	Slatterblomma
Scrophulariaceae	Pedicularis lapponica	"Laplands kartelblad"	Bleimyrklegg	Lappspira
Scrophulariaceae	Pedicularis oederi	"Geel kartelblad"	Gullmyrklegg	Gullspira
Scrophulariaceae	Pedicularis palustris ssp. borealis	Noords moeraskartelblad	(Vanleg) myrklegg	Nordspira
Scrophulariaceae	Pedicularis sceptrum-carolinum	Karelsscepter	Kongsspir	Kung Karls spira
Poaceae	Phleum alpinum	"Alpentimotee"	Fjelltimotei	Fjälltimotej
Ericaceae	Phylloce caerulea	Blauw immergroen	Blalyng	Lappljung
Lentibulariaceae	Pinguicula villosa	DwergVetblad	Dvergtettegras	Dvärgtätört
Lentibulariaceae	Pinguicula vulgaris	Vetblad	Tettegras	Tätört
Plantaginaceae	Plantago major ssp. major	Grote weegbree	Groblad	Gårdsgroblad
Salicaceae	Populus tremula	Ratelpopulier	Osp	Asp
Rosaceae	Potentilla crantzii	"Crantz' ganzerik"	Flekkmure	Vårfingerört
Rosaceae	Potentilla erecta	Tormentil	Tepperot	Blodrot
Lamiaceae	Prunella vulgaris	Brunel	Blåkoll	Brunört
Ranunculaceae	Pulsatilla vernalis	"Noords wildemanskruid"	Mogop	Moippa
Pyrolaceae	Pyrola minor	Klein wintergroen	Perlevintergrøn	Klotpyrola
Pyrolaceae	Pyrola norvegica	"Noords wintergroen"	Norsk vintergrøn	Norsk pyrola

Ranunculaceae	Ranunculus acris ssp borealis var pumilus	"Kleine scherpe boterbloem"	"Liten engsoleie"	Liten smörblomma
Ranunculaceae	Ranunculus glacialis	Gletsjerboterbloem	Isssoleie	Isranunkel
Ranunculaceae	Ranunculus nivalis	'Fjellboterbloem"	Snøsoleie	Fjällsmörblomma
Ranunculaceae	Ranunculus repens	Kruipende boterbloem	Krypssoleie	Revs smörblomma
Scrophulariaceae	Rhinanthus minor	Kleine ratelaar	Smaengkall	Ängsskallra
Crassulaceae	Rhodiola rosea (Sedum r.)	Rozenwortel	Rosenrot	Rosenrot
Rosaceae	Rosa majalis	Kaneelroos	Kanelrose	Kanelros
Rosaceae	Rubus chamaemorus	Kruipbraam, "Molte"	Molte	Hjortron
Rosaceae	Rubus idaeus	Framboos	Bringebær	Hallon
Rosaceae	Rubus saxatilis	Steenbraam	Tagebaer	Stenbær
Polygonaceae	Rumex acetosa (incl. ssp. acetosa)	Veldzuring	Engsyre	Ängssyra
Polygonaceae	Rumex crispus	Krulzuring	Krushøymole	Krusskräppa
Salicaceae	Salix herbacea	Kleinste kruipwilg	Musoyre	Dvärgvide
Salicaceae	Salix lanata var. lanata (ssp. l.)	Wollige wilg	Ullvier	Ullvide
Salicaceae	Salix reticulata	Netnervige wilg	Rukkevier	Nätvide
Salicaceae	Salix polaris	"Poolwilg"		Polarvide
Salicaceae	Salix sp.			
Salicaceae	Saussurea alpina	Echte alpenschaarde	Fjelltistel	Fjällskära
Asteraceae	Saxifraga aizoides	Gele bergsteenbreek	Gulsildre	Gullbräcka
Saxifragaceae	Saxifraga cespitosa	'Mossteenbreek"	Tuesildre	Tuvbräcka
Saxifragaceae	Saxifraga cotyledon	Pluimsteenbreek	Bergfrue	Fjällbrud
Saxifragaceae	Saxifraga stellaris	"Stersteenbreek"	Stjernesildre	Stjärnbräcka
Saxifragaceae	Sedum villosum	"Viltig vetkruid"	Lodnebergknapp	Klibbig fetknopp
Crassulaceae	Sibbaldia procumbens	"Dwergganzerik"	Trefingerurt	Dvärgfingerört
Rosaceae	Silene acaulis	Stengelloze silene	Fjellsmelle	Fjällglim
Caryophyllaceae	Silene dioica	Dagkoekeoksbloem	Raud Jonsokblom	Rödblära
Caryophyllaceae	Silene rupestris	Rotssilene	Småsmelle	Bergglim
Caryophyllaceae	Silene vulgaris	Blaassilene	Engsmelle	Smållglim
Caryophyllaceae	Solidago virgaurea	Echte guldenroede	Gullris	Gullris
Asteraceae	Sorbus aucuparia	Lijsterbes	Rogn	Rönn
Rosaceae	Stellaria graminea	Grasmuur	Gresstjerneblom	Grässtjämbomma
Caryophyllaceae	Stellaria nemorum ssp nemorum	Bosmuur	Skogstjerneblom	Nordlundsarv
Caryophyllaceae	Taraxacum officinale s.l.	Gewone paardenbloem	"Løvetann"	"Maskrosor"
Asteraceae	Thalictrum alpinum	Alpenruit	Fjellfrostjerne, Blasprett	Fjällruta
Ranunculaceae	Tofieldia pusilla	"Moerasbieslelie"	Bjornbrodd	Björnbrodd
Tofieldiaceae (Liliaceae)	Trichophorum alpinum (Scirpus hudsonianus/Eriophorum a.)	Alpenveenbies/wollegras	Sveltull	Ullsäv
Cyperaceae	Trientalis europaea	Zevenster	Skogstjerne	Skogstjärna
Primulaceae	Trifolium pratense	Rode klaver	Raudklöver	Rödklöver
Fabaceae	Trifolium repens	Witte klaver	Kvitkløver	Vitklöver
Fabaceae	Vaccinium myrtillus	Blauwe bosbes	Blåbaer	Blåbær
Ericaceae	Vaccinium uliginosum	Rijsbes	Blokkebaer	Odon
Ericaceae	Vaccinium vitis-idaea	Rode bosbes (Vossebes)	Tytebaer	Lingon
Ericaceae	Valeriana sambucifolia ssp sambucifolia	"Vlierbladvaleriaan"	Vendelrot	Flädervänderot
Valerianaceae	Veronica alpina	Alpenereprijs	Fjellveronika	Fjällveronika
Scrophulariaceae	Veronica fruticans	Rotsereprijs	Bergveronika	Klippveronika
Scrophulariaceae	Veronica serpyllifolia ssp. serpyllifolia	Tijmereprijs	Snauveronika	Majveronika
Scrophulariaceae	Vicia cracca	Vogelwikke	Fuglevikke	Kråkvicker
Fabaceae	Viola biflora	Tweebloemig viooltje	Fjellviol	Fjällviol
Violaceae	Viola collina	"Bergviooltje"	Bakkefiol	Bergviol
Violaceae	Viola palustris	Moerasviooltje	Myrfiol	Kärrviol
Violaceae	Viola sp.			
Violaceae	Viscaria alpina (Lychnis a.)	Alpenpekanjer	Fjelltaereblom	Fjällnejlika

Deelnemers

Anneloes ter Horst
Astrid Tilstra
Erik Dinslage
Liesbeth Laport
Ruben Winter
Hannah Winter
Jan Snoek
Roelof Jan Veltkamp
Paulien Fontein
Anna Marie de Gier

foto RJV